

ทำไมกะเหรี่ยงต้องคอยาว...ปาดอง (padaung)

นำเสนอเมื่อ : 2 พ.ย. 2551

ปะดอง PADAUNG

ปะดองหรือปาดอง เหมือนกัน ครับ...

ปาดอง หรือที่รู้จักกันทั่วไปว่ากะเหรี่ยงคอยาว เป็นกะเหรี่ยงกลุ่มหนึ่งที่อาศัยอยู่ในรัฐคะยาประเทศเมียนมาร์ (พม่า) บริเวณที่ราบสูงตอนเหนือแม่น้ำสาละวิน ทิศตะวันออกของเมียนมาร์ติดชายแดนภาคเหนือของประเทศไทย มีประชากรประมาณ 30,000 คน ปาดองเรียกตนเองว่า แลเคอ ภาษาอังกฤษใช้คำว่า The Long - neck, Giraffe-necked women หรือ The Giraffe women ในปี ค.ศ.1922 Marshall ได้จัดแบ่งกลุ่มกะเหรี่ยงในประเทศเมียนมาร์ออกเป็น 3 กลุ่ม และได้จัดปาดองไว้ในกลุ่มย่อยของกะเหรี่ยงบเว

ประมาณปี พ.ศ. 2528 - 2529 บริษัทนำเที่ยวได้ติดต่อกับชาวกะเหรี่ยงในเขตเมียนมาร์ชื่อ ดุยมี เพื่อนำปาดองเข้ามาอยู่ในเขตชายแดนไทยที่บ้านน้ำเพียงดิน เพื่อให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยี่ยมชมเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวอีกวิธีหนึ่ง โดยปาดองได้รับเงินค่าตอบแทนสำหรับใช้เป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวและสมทบทุนซื้ออาวุธไว้รบกับทหารเมียนมาร์ ปัจจุบันปาดองส่วนหนึ่งได้ย้ายไปอยู่ที่บ้านในสอยเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอนห่างจากอำเภอเมือง ประมาณ 30 กม. เพราะบ้านน้ำเพียงดินการคมนาคมไม่สะดวกต้องเดินทางด้วยเรือใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง ค่าโดยสารคนละ 300 บาท นอกจากนั้นยังถูกทหารเมียนมาร์รบกวน บริษัทนำเที่ยวเกรงว่าจะไม่ปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวจึงย้ายไปอยู่ที่บ้านในสอย หมู่บ้านนี้มีประชากร 145 คน 32 หลังคาเรือน เป็นชาวไทยใหญ่ ส่วนบ้านปาดอง มีประมาณ 17 หลังคาเรือน ประชากรประมาณ 70-80 คน อยู่เลยจากหมู่บ้านใหญ่ไปประมาณ 3 กม. ชาวปาดองถือว่าเป็นผู้อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยชั่วคราว และขณะนี้จังหวัดแม่ฮ่องสอนได้เขาไปตรวจสอบแล้ว หญิงปาดองที่ถูกบันทึกภาพเผยแพร่ทั่วไปจะได้แก่ มานั่ง มะขอ โมเลาะ โมเปาะ และมะไป

นอกจากปาดองที่บ้านในสอยแล้ว ก็ยังมีปาดองอีกหมู่บ้านหนึ่ง คือ บ้านห้วยเสือเฒ่า อยู่ติดกับหมู่บ้านกะเหรี่ยง ห่างจากตัวจังหวัดแม่ฮ่องสอนประมาณ 10 กม. รถยนต์เขาถึงหมู่บ้านได้ แต่ในฤดูฝนเดินทางลำบากเพราะต้องข้ามลำห้วยหลายแห่ง

ปาดองบ้านห้วยเสือเฒ่ามี 19 หลังคาเรือน ประชากร 80 คน มีหญิงทั้งเด็กและผู้ใหญ่ใส่ห่วงคอของเหลืองทั้งหมด 31 คน หมู่บ้านดังกล่าวนี้เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวพาพวกเขาไปปลูกสร้างบ้านอาศัยอยู่แบบดั้งเดิมของเขา ไม่ได้ทำมาหากินด้วยอาชีพการเกษตร เขาไม่สามารถบุกเบิกหักล้างทางป่าสำหรับการเพาะปลูกได้เพราะอาศัยอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ปาดองหมู่บ้านนี้จึงมีรายได้หลักจากการที่นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม นักธุรกิจผู้ชักจูงให้พวกเขามาอยู่นั้น ได้จ่ายเงินค่าเลี้ยงชีพให้ครอบครัวละ 1,500 บาท/เดือน และยังมีส่วนจัดการดูแลสุขภาพเมื่อเจ็บป่วยให้อีกด้วย นอกจากนี้ก็ซื้อข้าวให้กินทุกหลังคาเรือน ปาดองสามารถขายสินค้าของที่ระลึกรับของแจกและเงินค่าถ่ายรูปจากนักท่องเที่ยว จึงสามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างมีความสุขตามอัตภาพ

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเข้าไปเยี่ยมชมในหมู่บ้านปาดองแห่งนี้จะต้องจ่ายให้แก่ผู้จัดการและเจ้าของกิจการซึ่ง

อยู่ประจำในหมู่บ้าน คนละ 200 บาท เดือนหนึ่งๆ เฉลี่ยมีนักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมประมาณ 1,000 คน

ลักษณะการแต่งกาย

ชายเผ่าปาดอง แต่งกายเหมือนเผ่าอื่น ๆ คือ นุ่งกางเกงขาก๊วยแบบจีน เสื้อตัวสั้นศรีษะโพกผ้า ถักไปงานก็สวมกำไลข้อมือที่ทำจากลูกปัดสีขาว น่องตอนบนจะใส่กำไลไม้ไผ่หรือหวาย

หญิงปาดองมีเอกลักษณ์การแต่งกายที่เด่นแตกต่างจากหญิงชาวเขาเผ่าอื่น ๆ จนกลายเป็นชื่อเรียกเผ่าพันธุ์ ตามลักษณะลำคอกที่ยาวเนื่องจากรอบคอสวมใส่ห่วงทองเหลืองซ้อนกันหลายห่วง ตั้งแต่ใหญ่ลาราวจรดคาง จนทำให้ลำคอยาวผิดปกติ และทรงผมด้านหน้าจะไวหนามา ด้านหลังจะมัดเป็นมวยแล้วใช้ผ้าสีเขียว สีชมพูคาดทับทั้งชายห้อยระบา แขนจะใส่กำไลที่ทำจากอลูมิเนียมขางละ 3-5 วง และที่ขาบริเวณใต้หัวเข่าจะสวมห่วงทองเหลืองไวอีกขางละประมาณ 10-15 วง ร่องด้วยผ้าสีชมพูและจากน่องลงมาถึงข้อมือจะพันด้วยผ้าสีน้ำเงิน เสื้อที่สวมใส่เป็นสีขาวคอวีทรงกระสอบ ตัวยาวถึงสะโพกล่าง ผูกถุงสิกรมทาสันแค้นหัวเขา มีลวดลายเป็นเส้นสีชมพูรอบชายผาดูที่แคบ และนุ่งพับทบกันด้านหน้า ประเทศเมียนมาร์มีชนกลุ่มน้อยหลายเผ่าพันธุ์ เครื่องแต่งกายของหญิงจึงเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญ ในการบอกความแตกต่างระหว่างเผ่าและเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการแต่งงานข้ามเผ่าพันธุ์ ซึ่งเป็นขอห้ามของแต่ละเผ่า บางเผ่ามีประเพณีให้หญิงสักตามตัวมากจนไม่เป็นที่สนใจของเพศตรงข้ามต่างเผ่า

ตำนานการใส่ห่วงทองเหลืองที่คอของหญิงปาดอง

มียายปรัมปรา กล่าวถึงการใส่ห่วงคอทองเหลืองของปาดองหลายเรื่อง เช่น มีเรื่องเล่าต่อกันมาว่าในอดีตกาล ภูติผีและวิญญาณไม่พอใจพวกปาดองจึงส่งเสือกัดกินโดยเฉพาะผู้หญิง บรรพบุรุษปาดองเกรงว่าถ้าผู้หญิงตายหมดเผ่าพันธุ์ตนจะสูญพันธุ์ไปจากโลกนี้ จึงให้ผู้หญิงใส่ปลอกคอทองเหลืองเพื่อป้องกันไม่ให้เสือกัดคอระหว่างเดินทางและ อีกตำนานหนึ่งเล่าว่าพวกปาดองมีแม่เป็นมังกรและหงส์จึงต้องใส่ห่วงคอเพื่อทำให้คอยาวระหงส์หายไป สางามเหมือนคอหงส์และมังกร

นอกจากนี้ยังมีเหตุผลทางด้านประวัติศาสตร์ กล่าวไว้ว่าในอดีตปาดองหรือแลเคอเป็นนักรบผู้กล้าหาญมีความกตัญญูรักชาติจะวาจาเท่าชีวิต และเคยมีอำนาจเหนือเมียนมาร์ได้ปกครองประเทศเมียนมาร์มาก่อน แต่ถูกเมียนมาร์รวมกำลังกับชนเผ่าบังการี ซึ่งเป็นบรรพบุรุษของบังคลาเทศ ทำสงครามขับไล่อปาดองจนต้องอพยพหลบหนีเพราะพ่ายแพ้ต่อการรบ และได้นำราชธิดาผู้นำเผ่า ซึ่งอายุได้เพียง 9 ปี หลบหนีมาด้วยและราชธิดาได้นำต้นไม้ที่แลเคอเชื่อว่าเป็นต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ เรียกว่า ต้นปาดองมีสีเหลืองอร่ามเหมือนทอง เมื่อมาถึงชัยภูมิที่เหมาะสมและพ้นอันตรายจากการติดตามของข้าศึกแล้วจึงหยุดไพร่พล ราชธิดาก็เอาต้นปาดองนั้นพันคอไว้และประกาศว่าจะเอาต้นปาดองออกจากคอเมื่อแลเคอกลับไปมีอำนาจปกครองเมียนมาร์ นับแต่นั้นมาพวกแลเคอผู้รักษาวาจาสัตย์ก็จะนำเด็กผู้หญิงที่มีอายุ 9 ขวบมาพันคอด้วยห่วงทองเหลืองที่มีความหนาประมาณ 1/2 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง 2 ซม. โดยมีหมอผีประจำเผ่าเป็นผู้ทำพิธี โดยทองมนต์และกลอนเตือนใจให้สำนึกว่าต้องพยายามรักษาชีวิตซึ่งแผ่นดินคืน

การใส่ปลอกคอทองเหลืองนั้นเริ่มเมื่อ เด็กหญิงปาดองอายุได้ 5-9 ปี หมอผีประจำหมู่บ้านจะทำพิธีเสี่ยงทายกระดูกไก่เพื่อหาฤกษ์ แต่เดิมมาจะใส่เฉพาะเด็กหญิงที่เกิดวันพุธตรงกับวันเพ็ญเท่านั้นและต้องเป็นเลือดปาดองแท้ๆ จะเป็นลูกผสมต่างเผ่าพันธุ์ไม่ได้ การปฏิบัติใส่ห่วงคอจะถูกส่งคุณรังเกียจทำให้หญิงปาดองต้องอับอาย บางรายถูกขับไล่ออกจากหมู่บ้านทำให้เกิดความหวาดกลัว กลัดกลุ้มจนลมป่วยและในที่สุดก็ตายหรือไม่ก็ฆ่าตัวตาย ปัจจุบันหญิงปาดองที่ใส่ห่วงคอทองเหลืองไม่จำเป็นต้องเลือกเฉพาะที่เกิดวันเพ็ญ ที่ตรงกับวันพุธแล้วต่างหันมานิยมใส่กันหมด โดยใช้ทองเหลืองที่นำมาจากเมืองเบงลอลุงประเทศเมียนมาร์ นำหนักเมื่อแรกใส่ประมาณ 2.5 กิโลกรัม นำทองเหลืองมาดัดเป็นเส้นกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1/3 นิ้ว ใส่ต้นก่อนใส่ต้องอังไฟให้อ่อน แลวนำมาขดรอบคอเป็นวงๆ เหมือนลวดสปริง ประมาณ 9 วง

ผู้ใส่ห่วงจะต้องมีความชำนาญและมีฝีมือ มิฉะนั้นห่วงจะไม่สวย และผู้ถูกใส่ห่วงจะเจ็บคอ ปกติทั่วไปหญิงปาดองจะมีห่วงคอ 2 ชุด ชุดแรกใส่เป็นฐานบนไหล่มี 5 วง ต่อจากนั้นขึ้นไปบนคอจะมีอีกประมาณ 20 วง ห่วง 2 ชุดนี้ แยกออกจากกันแต่มีโลหะยึดไว้ด้านหลังคอ และวงบนสุดจะมีหมอนใบเล็ก ๆ ใส่ค้ำคางไว้กันการเสียดสี การเพิ่มจำนวนห่วงที่คอ จะเปลี่ยนขนาดทุก 4 ปี ในชีวิตของหญิงปาดองจะเปลี่ยนทั้งหมด 9 ครั้ง ครั้งสุดท้ายที่เปลี่ยนขนาดหญิงปาดองจะมีอายุประมาณ 45 ปี จำนวนห่วงมากที่สุด 32 ห่วง น้ำหนักประมาณ 13 – 15 กิโลกรัม ความยาวสูงสุดประมาณ 35 ซม. จำนวนห่วงที่นับได้จากคอหญิงปาดองที่บ้านในซอย ประมาณ 22 ห่วง ลำคอยาว 9 นิ้ว น้ำหนักประมาณ 7 กิโลกรัม คิดเป็นเงินประมาณ 6,000 บาท หญิงปาดองจะใส่ห่วงนี้จนกว่าจะตาย การถอดห่วงคอของหญิงปาดองนอกจากเพื่อเปลี่ยนขนาดแล้ว ยังถอดในโอกาสอื่น ๆ เช่น เมื่อต้องท่องเที่ยวเตรียมจะคลอดลูกเมื่อคลอดลูกเสร็จแล้วก็จะใส่ห่วงคอตามเดิม ส่วนการถอดห่วงคอที่เป็นการลงโทษนั้นกระทำเมื่อมีการทำความผิดเกี่ยวกับเรื่องชู้สาว จะถูกถอดคอออกทำให้คอที่ยาวโง่งนงไปมาไม่สามารถรับน้ำหนักได้คอจะพับหายใจขาด เกิดความอายน่าดูและป่วยตายในที่สุด มีผู้สันนิษฐานว่าถ้าพิจารณาทางสรีระวิทยาการใส่ห่วงนานเป็นปี ๆ กล้ามเนื้อที่คออาจตีบหรือตาย แต่ผู้ที่ถอดห่วงออกจะไม่เป็นอันตรายเพราะร่างกายได้พัฒนาสร้างกล้ามเนื้อใหม่ที่แข็งแรงกว่าขึ้นมา ถอดห่วงแล้วสวมที่พุงคอไว้ระยะหนึ่งจนกว่ากล้ามเนื้อใหม่จะพัฒนาขึ้นมาคอก็จะมีขนาดเท่าคนปกติ นายแพทย์เกษิเชียน ได้ถ่ายเอกซเรย์หญิงปาดองที่โรงพยาบาลยางกุ้งพบว่าคอไม่ได้ยืดยาว แต่เป็นช่วงหนาอกที่ถูกผลัดดันลงมาให้ทรุดลง เมื่อเพิ่มขนาดห่วงกระดูกไหปลารารวมทั้งซี่โครงก็จะทรุดตัวลงทำให้คุดควยาว เพราะน้ำหนักจะกดทับกระดูกซี่โครงซี่ที่ 1 และ 2 และกระดูกไหปลาร้าโค้งงอลง ปัจจุบันหญิงปาดองที่ถือศาสนาคริสต์จะไม่ใส่ห่วงที่คอทำให้คล้องตัวต่อการทำมาหากินในชีวิตประจำวันมากขึ้น

ศาสนาและความเชื่อ

ปาดองที่นับถือศาสนาพุทธจะควบคุมไปกับการเชื่อเรื่องผีและสิ่งที่ไม่เห็นธรรมชาติทั้งปวง พวกเขาถือว่าหากทำให้ผีไม่พอใจจะทำให้เกิดภัยอันตรายมาสู่คนในบ้านเรือนและชุมชน ดังนั้นจึงต้องมีการตั้งศาลที่บ้าน ที่ทุ่งนา ริมลำห้วย ในป่า เมื่อจะประกอบพิธีกรรมจะต้องมีการเสี่ยงทายด้วยกระดูกไก่ เพื่อหาฤกษ์ เช่น การปลูกบ้าน ถางไร่ หวานเมล็ดพันธุ์ การเกี่ยวเกี่ยว การล้าสัตว์ ถ้ามีการเจ็บป่วยเชื่อว่าผีและวิญญาณมาเอาขวัญผู้ป่วยไป ต้องให้หมอผีเป็นผู้ติดต่อสอบถามว่าต้องการให้เซ่นด้วยอะไร เช่น หมู ไก่ ขาว สุรา บางครั้งถ้ามีโรคระบาดป่วยกันเกือบทั้งหมู่บ้านพวกเขาต้องจัดพิธีกรรมบวงสรวงผีและวิญญาณเพื่อชำระล้างหมู่บ้าน สำหรับปาดองที่อาศัยในรัฐเคยา ประเทศเมียนมาร์มานั้น ส่วนมากจะนับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก ซึ่งมีคณะผู้สอนศาสนาเขาไปเผยแพร่มานานแล้ว.....
จบครบเดี๋ยววันหน้าจะพาเผ่าอื่นๆที่นั้งรออยู่มาพบกันอีกครั้ง.....

.....mon